

Løgn, Forbandet Digt, og Statistikk

Ingen av Halvor Hoddevik og Richard Priestleys estimater er signifikant forskjellige fra null.

Halvor Hoddevik og Richard Priestley har 8. juli en kronikk i Dagens Næringsliv som er en foreløpig siste etappe i en rekke innlegg i avisen med utgangspunkt i Hoddevik og Priestleys sine estimater for resultatmåling av NBIM. En av disse etappene sto jeg bak, i form av en kritisk kommentar 29 juni. I sitt siste innlegg avfeier Hoddevik og Priestley min kritikk.

Min kritikk gikk på at Hoddevik og Priestley i sin opprinnelige kronikk var påfallende selektiv i presentasjonen av sine resultater. Jeg viste at et par andre, mer vanlige valg for presentasjon av gjennomsnitt, gir helt andre konklusjoner. Hoddevik og Priestleys forsvar er at de vil ha med tallene for 2014, fordi det var det verste året i NBIMs historie. Jeg påpekte også at man for å ha et statistisk grunnlag for å komme med den typen påstander Hoddevik og Priestley gjør, trenger man nok observasjoner til å etablere en statistisk signifikant sammenheng, og at den statistisk optimale estimatoren faktisk bruker hele den tilgjengelige historikken for å etablere sammenhengen, som Hoddevik og Priestley har estimert til å være positiv.

I sitt svar påstår Hoddevik og Priestley at denne observasjonen er irrelevant, fordi den ikke er statistisk signifikant. Men hvis Hoddevik og Priestley forlanger statistisk signifikans, bør de også opplyse leseren om signifikansen av de estimatene de kommer med. Det har de ikke gjort. Faktisk har de ennå til gode å oppgi hvordan de har beregnet sitt estimat på minus 0,2. Alt de forteller er at estimatet er «basert på nyere tids prestasjoner, fordi denne er viktigst.»

Men siden Hoddevik og Priestley har gjort sine data tilgjengelige, er det mulig å selv

Innlegg
Bernt Arne
Ødegaard

se på statistisk signifikans av de estimatene de har presentert. Den måten Hoddevik og Priestley gjorde estimeringen på var å først beregne «alfa» (meravkastning) basert på tall for bare 2014. Deretter brukte de tall for 2013 til 2014, 2012 til 2014, osv. Disse estimatene ble så plottet. Det som ikke ble gjort var å vise den estimerte usikkerheten til disse estimatene. Den vanlige metoden for å grafisk oppsummere slik usikkerhet er å vise et konfidensintervall rundt punkttestimatet. I figuren nedenfor vises alfa estimater for samme periodiseringen som Hoddevik og Priestley bruker, sammen med ett og to standardavvik intervaller rundt punkttestimatene.

La meg minne leseren på tolkningen av slike intervaller. Et konfidensintervall på pluss/minus ett standardavvik rundt punkttestimatet dekker den sanne verdien med en sannsynlighet på to tredjedeler. Hvis man øker til pluss/minus to standardavvik øker sannsynlig-

Artikkelforfatteren mener Hoddevik og Priestley bør opplyse leseren om signifikansen av estimatene de har gjort av resultatmåling av NBIM, her ved administrerende direktør Yngve Slyngstad. Foto: Mikaela Berg

heten til 95 prosent. Hvis et punkttestimat skal være signifikant forskjellig fra null på 5-prosentnivå (et vanlig krav), kan ikke null ligge i det siste konfidensintervallet. Som bildet med all ønskelig tydelighet viser, er ingen av Hoddevik og Priestley sine estimater signifikant forskjellige fra null. Selv deres ekstremt negative punkttestimat i 2014 er ikke signifikant.

Hvis leseren lurer på hvorfor konfidensintervallene er videre for de siste årene, skyldes dette at det er vesentlig færre observasjoner som blir brukt i estimeringen. For eksempel er estimatet for 2014 basert på 12 månedlige avkastninger. Når disse 12 observasjonene brukes til å estimere fire parametere, blir det en ekstrem usikkerhet i estimatene.

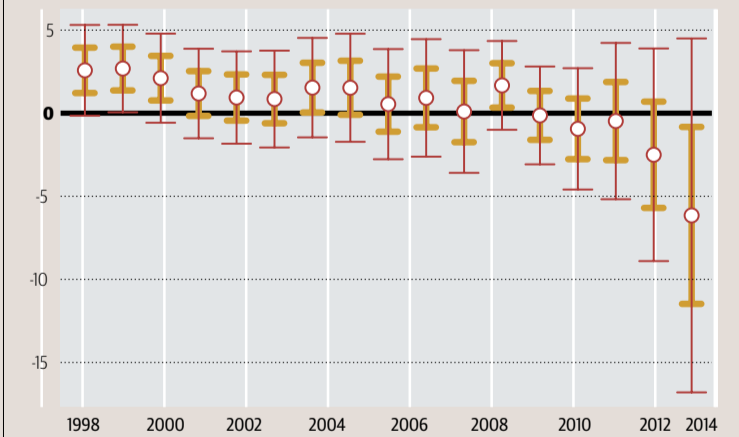
Bernt Arne Ødegaard, professor, Universitetet i Stavanger (UiS)

Alfaestimater

Alfa er betegnelsen på et estimat for meravkastning. Det er forskjellen mellom i dette tilfellet NBIM sin portefølje, og en tenkt portefølje med optimale vekt i de forskjellige risikofaktorene. Alfa estimatene som vises her tar ikke hensyn til kostnader. Prosentpoeng.

○ Punkttestimat
Konfidensintervaller:
● Første standardavvik
● Andre standardavvik

Første og andre standardavvik dekker den sanne verdien med en sannsynlighet på henholdsvis **67 %** og **95 %**.

2015 DN grafikk/Kilde: Beregninger av Bernt Arne Ødegaard, fra data gitt av Hoddevik og Priestley.

Gode busser og minstelønn

Dagens Næringsliv hadde 13. juli en artikkel om allmenngjøring av lønnsvilkårene for turbilsjåfører, hvor alle uklarheter og mulige konsekvenser knyttet til den aktuelle forskriften blir utførlig beskrevet. Det fremgår også av artikkelen at NHO Transport har støttet allmenngjøringen. Dette er ikke helt korrekt.

NHO Transport har riktig nok vært enig med arbeidstagerorga-

nisasjonene om at utenlandske turbilsjåfører tilbys uakseptable lønns- og arbeidsvilkår ved oppdrag i Norge, noe som blant fører til ulike konkurransevilkår for utenlandske og norske aktører.

Allmenngjøring kan dermed være et relevant virkemiddel, men NHO Transports representant i Tariffnemnda tok dissens ved nemdas behandling av selve forskriften. Årsaken til dette var

nettopp alle uklarhetene og tvetydighetene i selve forskriftsteksten, som skaper gråsoner og muligheter for omgørelser for dem som ønsker dette. Regelverket blir også vanskelig å etterleve for seriøse aktører, og kontrollmyndighetene får store utfordringer ved håndheving av forskriften.

Den aktuelle forskriften medfører at allmenngjort lønn skal betales både ved visse

former for internasjonal transport og visse typer av såkalte kabotasjeoppdrag, som innebærer at utenlandske transportører utfører nasjonale oppdrag i et annet land.

NHO Transport har på sin side hevdet at allmenngjøringen burde omfatte all nasjonal transport og dermed kabotasje-trafikk, men ikke internasjonal transport. En slik løsning vil sette

klare og utvetydige grenser for allmenngjøringens virkeområde. Dermed ville det være vanskelig å omgå regelverket, men samtidig være enkelt å etterleve og kontrollere. NHO Transport har forøvrig også jobbet for en tilsvarende løsning på godssiden.

Jon H. Stordrange, administrerende direktør, NHO Transport